

Dosarul nr. 2rh-55/2022
2-09017843-01-2rh-18052022

Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Centru (D. Șușchevici)
Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (N. Vascan, V. Bogoroș, A. Pahopol)
Instanța de recurs: Curtea Supremă de Justiție (Sv. Novac, Iu. Sîrcu, V. Doagă, V. Barbă, E. Covalenco)

Î N C H E I E R E

06 iulie 2022

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele ședinței, judecătorul
judecători

Svetlana Filincova
Dumitru Mardari
Maria Ghervas
Mariana Pitic
Victor Burduh

examinând cererea de revizuire depusă de către Gaetano Capacchione, reprezentat de avocatul Voleanschi Valerii,

în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de către Gaetano Capacchione, reprezentat de avocatul Digore Eduard împotriva Tamarei Savițchi cu privire la încasarea sumei,

împotriva deciziei din 02 decembrie 2009 a Curții Supreme de Justiție, prin care a fost admis recursul declarat de Tatiana Savițchi, casată decizia din 13 mai 2009 a Curții de Apel Chișinău și hotărârea din 02 octombrie 2008 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru și emisă o hotărâre nouă prin care a fost respinsă cererea de chemare în judecată, ca fiind depusă cu omiterea termenului de prescripție,

c o n s t a t ă :

La 30 noiembrie 2007, Gaetano Capacchione, reprezentat de avocatul Digore Eduard, a depus cerere de chemare în judecată împotriva Tamarei Savițchi cu privire la încasarea sumei.

În motivarea acțiunii a indicai că Gaetano Capacchione s-a aflat în căsătorie cu Tamara Savițchi din 31 mai 2004, căsătorie care a fost înregistrată la Cormano, provincia Milano. În baza deciziei Tribunalului Milano din 08 mai 2005, părțile locuiau separat, nefiind divorțate.

A invocat că venind în Republica Moldova închiriau locuințe sau se cazau la hotel, motiv pentru care au decis să procure un apartament în mun. Chișinău.

Astfel, relatează reclamantul că i-a transferat Tamarei Savițchi la 29 septembrie 2003 suma de 30 000 de euro, iar la 07 octombrie 2003 suma de 63 000 euro, aceste

mijloace bănești au fost transferate în rate pe care pârta i-a folosit pentru procurarea apartamentului nr. xx din str. Xxxx, care a fost înregistrat pe numele Tamarei Savițchi.

A opinat reclamantul că la solicitarea sa cu privire la restituirea banilor sau recunoașterea lui ca proprietar al imobilului, pârta a refuzat categoric, fapt ce la a determinat să se adreseze în instanța de judecată.

A solicitat, Gaetano Capacchione, reprezentat de avocatul Digore Eduard încasarea de la Tamara Savițchi în beneficiul său a sumei de 93 000 de euro și a cheltuielilor de judecată.

Prin hotărârea din 02 octombrie 2008 a Judecătoriei Centru, mun. Chișinău, cererea de chemare în judecată a fost respinsă, ca neîntemeiată.

Prin decizia din 13 mai 2009 a Curții de Apel Chișinău, a fost admis apelul declarat de Digore Eduard în numele lui Gaetano Capacchione, casată hotărârea primei instanțe și adoptată o hotărâre nouă privind admiterea integrală a acțiunii.

S-a încasat de la Tamara Savițchi în beneficiul lui Gaetano Capacchione suma de 93 000 de euro.

S-a încasat de la Tamara Savițchi în beneficiul lui Gaetano Capacchione cheltuielile de judecată constituite din taxa de stat în mărime de 150 de lei, taxa de stat achitată la examinarea cauzei în sumă de 44 824 de lei și taxa achitată la depunerea cererii de apel în sumă de 20 000 de lei, iar în total suma de 64 974 de lei.

Prin decizia din 02 decembrie 2009 a Curții Supreme de Justiție, a fost admis recursul declarat de Tatiana Savițchi, casată decizia din 13 mai 2009 a Curții de Apel Chișinău și hotărârea din 02 octombrie 2008 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru și emisă o hotărâre nouă prin care a fost respinsă cererea de chemare în judecată, ca fiind depusă cu omiterea termenului de prescripție.

La 18 mai 2022, Gaetano Capacchione, reprezentat de avocatul Voleanski Valerii a depus în temeiul art. 449 lit. h) din Codul de procedură civilă cerere de revizuire împotriva deciziei instanței de recurs, solicitând admiterea acesteia, casarea deciziei instanței de recurs și reținerea cauzei în instanța de recurs pentru rejudecarea recursului.

A menționat revizuentul că, suspendarea cursului termenului de prescripție extinctivă din cauza legăturilor conjugale dintre justițiabili, prevăzută la art. 275 lit. a) din Codul civil, era una dintre chestiunile esențiale care trebuiau soluționate de către instanțele naționale și că acest aspect avea un impact decisiv la soluționarea cauzei. În cazul în care instanțele ar fi considerat că argumentul reclamantului cu privire la aplicarea acestui articol era întemeiat, acțiunea nu putea fi respinsă ca tardivă.

A mai relatat că motivul respectiv invocat de către reclamant necesita un răspuns concret și explicit. Cu toate acestea, Curtea Supremă de Justiție a omis să facă acest lucru, fiind imposibil de determinat dacă pur și simplu ea a neglijat acest argument sau dacă a intenționat să-l respingă și, în această ultimă ipoteză, care puteau fi motivele acestei decizii.

Consideră că a existat o încălcare a articolului 6 § 1 din Convenție și că revizuirea deciziei instanței de recurs este necesară pentru ajustarea jurisprudenței naționale la jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului.

La 06 iunie 2022, copia cererii de revizuire a fost expediată în adresa Tamarei Savițchi (f.d. 206).

În conformitate cu art. 450 lit. f) din Codul de procedură civilă, cererea de revizuire se depune în termen de 6 luni de la pronunțarea hotărârii sau deciziei Curții Europene a Drepturilor Omului – în cazul prevăzut la art. 449 lit. h).

Din coroborarea dispozițiilor art. 449 lit. h) și ale art. 450 lit. f) din Codul de procedură civilă rezultă că, cererea de revizuire se depune în termen de 6 luni de la pronunțarea hotărârii Curții Europene a Drepturilor Omului, prin care s-a constatat o încălcare a drepturilor sau libertăților fundamentale.

Pornind de la aceste cerințe se constată că hotărârea Curții Europene a Drepturilor Omului în cauza *Capacchione împotriva Republicii Moldova*, prin care a fost constatată încălcarea art. 6§1 din Convenție, a fost pronunțată la 30 noiembrie 2021, iar cererea de revizuire a fost depusă la 18 mai 2022.

Reieșind din cele expuse, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră că, la depunerea cererii de revizuire în temeiul art. 449 lit. h) din Codul de procedură civilă, Gaetano Capacchione, reprezentat de avocatul Voleanschi Valerii, a respectat prevederile art. 450 lit. f) din Codul de procedură civilă.

În conformitate cu art. 452 alin. (1)¹) din Codul de procedură civilă, dacă examinarea cererii de revizuire este de competența Curții Supreme de Justiție sau a instanței de apel, ședințele se desfășoară fără înștiințarea participanților la proces.

Studiind materialele dosarului, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră că cererea de revizuire urmează a fi admisă, cu casarea deciziei instanței de recurs și reținerea cauzei în instanța de recurs pentru rejudecarea recursului, din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 453 alin. (1) lit. b) din Codul de procedură civilă, după ce examinează cererea de revizuire, instanța emite unul din următoarele acte de dispoziție: încheierea de admitere a cererii de revizuire și de casare a hotărârilor sau deciziei supuse revizuirii.

În conformitate cu art. 451 alin. (1) din Codul de procedură civilă, cererea de revizuire se depune în scris de persoanele menționate la art. 447, indicându-se în mod obligatoriu temeiurile consemnate la art. 449 și anexându-se probele ce le confirmă.

Revizuirea este o cale de atac extraordinară pusă de lege la dispoziția persoanelor interesate. Aceasta nu presupune rejudecarea cauzei în mod implicit, ci doar ca efect al admiterii cererii de revizuire, ceea ce prezumă existența temeiurilor în acest sens. De altfel, poate avea loc o ingerință asupra securității raportului juridic.

Totodată, revizuirea este o cale de atac de retractare și nu de reformare, prin intermediul căreia se poate obține anularea unei hotărâri judecătorești irevocabile și reînnoirea judecării în cazurile expres determinate de lege, iar retractarea neîntemeiată a hotărârii contestate poate duce la încălcarea principiului stabilității raporturilor juridice, care înseamnă că soluția definitivă a oricărui litigiu nu trebuie rediscutată fără motive legale. De aceea, legea admite revizuirea numai în cazuri strict determinate.

Din materialele dosarului rezultă că, la 18 mai 2022, Gaetano Capacchione, reprezentat de avocatul Voleanschi Valerii, a depus cerere de revizuire în baza art. 449 lit. h) din Codul de procedură civilă, anexând în acest sens hotărârea Curții Europene a Drepturilor Omului din 30 noiembrie 2021 în cauza *Capacchione împotriva Republicii Moldova* (cererea nr. 22616/10), prin care Curtea a constatat încălcarea

aspectului procedural al articolului 6§1 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului.

În conformitate cu art. 449 lit. h) din Codul de procedură civilă, revizuirea se declară în cazul în care Curtea Europeană a Drepturilor Omului a constatat, printr-o hotărâre, fie Guvernul Republicii Moldova a recunoscut, printr-o declarație, o încălcare a drepturilor sau libertăților fundamentale care poate fi remediată, cel puțin parțial, prin anularea hotărârii pronunțate de o instanță de judecată națională.

Prin aceste prevederi legiuitorul a instituit un mecanism pentru executarea hotărârilor pronunțate de instanța internațională, al căror caracter obligatoriu a fost recunoscut de către statul Republica Moldova.

Atunci când este investită cu examinarea unei cereri de revizuire, Curtea Supremă de Justiție trebuie să se limiteze la verificarea existenței condițiilor expres prevăzute de lege și să verifice în lumina legislației naționale și a concluziilor Curții Europene a Drepturilor Omului îndeplinirea condițiilor pentru aprobarea redeschiderii procesului.

Din norma citată este evident că cerința legală – existența unei constatări a Curții Europene a Drepturilor Omului privind încălcarea unei drept sau a unei libertăți fundamentale a omului în cauza, a cărei act judecătoresc se solicită a fi revizuit, constituie drept temei de admitere a cererii de revizuire. Statuarea Curții Europene a Drepturilor Omului cu privire la încălcarea unui drept sau a unei libertăți fundamentale a omului nu poate fi negată de instanța competentă să se pronunțe asupra revizuirii. Hotărârile și deciziile Curții Europene a Drepturilor Omului sunt obligatorii pentru toate statele membre ale Consiliului Europei.

Actele cauzei denotă faptul că la 30 noiembrie 2007, Gaetano Capacchione, reprezentat de avocatul Digore Eduard, a depus cerere de chemare în judecată împotriva Tamarei Savițchi cu privire la încasarea sumei de 93 000 de euro și a cheltuielilor de judecată.

Prin hotărârea din 02 octombrie 2008 a Judecătoriei Centru, mun. Chișinău, cererea de chemare în judecată a fost respinsă, ca neîntemeiată.

Prin decizia din 13 mai 2009 a Curții de Apel Chișinău, a fost admis apelul declarat de Digore Eduard în numele lui Gaetano Capacchione, casată hotărârea primei instanțe și adoptată o hotărâre nouă privind admiterea integrală a acțiunii.

S-a încasat de la Tamara Savițchi în beneficiul lui Gaetano Capacchione suma de 93 000 de euro.

S-a încasat de la Tamara Savițchi în beneficiul lui Gaetano Capacchione cheltuielile de judecată constituite din taxa de stat în mărime de 150 de lei, taxa de stat achitată la examinarea pricinii în sumă de 44 824 de lei și taxa achitată la depunerea cererii de apel în sumă de 20 000 de lei, iar în total suma de 64 974 de lei.

Prin decizia din 02 decembrie 2009 a Curții Supreme de Justiție, a fost admis recursul declarat de Tatiana Savițchi, casată decizia din 13 mai 2009 a Curții de Apel Chișinău și hotărârea din 02 octombrie 2008 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru și emisă o hotărâre nouă prin care a fost respinsă cererea de chemare în judecată, ca fiind depusă cu omiterea termenului de prescripție

La 30 noiembrie 2021, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a pronunțat hotărârea în cauza Capacchione împotriva Republica Moldova, prin care a concluzionat că, articolul 6 § 1 din Convenție implică, din partea „instanței”, obligația de a efectua

o examinare efectivă a motivelor, a argumentelor și a probelor prezentate de către părți. De asemenea, acest articol obligă, *inter alia*, instanțele să motiveze deciziile lor, fără a necesita un răspuns detaliat la fiecare argument invocat de către reclamant, această obligație presupune că, o parte la procesul judiciar poate aștepta un răspuns specific și explicit la acele argumente care sunt decisive pentru rezultatul procedurii în cauză.

Totodată, Curtea a observat că, suspendarea cursului termenului de prescripție extinctivă din cauza legăturilor conjugale dintre justițiabili, prevăzută la art. 275 lit. a) din Codul civil, era una dintre chestiunile esențiale care trebuiau soluționate de către instanțele naționale și că acest aspect avea un impact decisiv la soluționarea cauzei. În cazul în care instanțele ar fi considerat că argumentul reclamantului cu privire la aplicarea acestui articol era întemeiat, acțiunea sa nu putea fi respinsă ca tardivă.

Prin urmare, Curtea a considerat că motivul respectiv invocat de către reclamant necesita un răspuns concret și explicit. Cu toate acestea, Curtea Supremă de Justiție a omis să facă acest lucru, fiind imposibil de determinat dacă pur și simplu ea a neglijat acest argument sau dacă a intenționat să-l respingă.

De asemenea Curtea a declarat că dacă a avut loc o încălcare a Convenției sau a Protocoalelor sale și dacă dreptul intern al înaltei părți contractante nu permite decât o înlăturare incompletă a consecințelor acestei încălcări, Curtea acordă părții lezate, o reparație echitabilă. Astfel, reclamantul a pretins 93 000 de euro pentru prejudiciul material pe care l-ar fi suportat, 3 000 de euro pentru prejudiciul moral și 2 000 de euro pentru costurile și cheltuieli pe care pretinde că le-a suportat în fața Curții.

A considerat Curtea că în prezenta cauză este justificată acordarea despăgubirilor pentru prejudiciul moral și i-a acordat reclamantului 3 600 de euro în acest sens, constatând că a existat o încălcare a aspectului procedural al art. 6 § 1 din Convenție.

În această ordine de idei, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție remarcă faptul că, o hotărâre judecătorească, în care se constată o încălcare a drepturilor fundamentale a persoanei, garantate de Constituție și de Convenție, obligă instanța supremă să înlătore acea încălcare și să repare consecințele astfel încât să restabilească atât cât e posibil situația existentă înaintea încălcării.

În conformitate cu art. 453 alin. (6) din Codul de procedură civilă, în cazul în care o hotărâre examinată anterior în apel și în recurs a fost supusă revizuirii, cauza se trimite, după admiterea cererii de revizuire, la rejudecare.

În contextul celor expuse, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție conchide oportunitatea reexaminării cauzei în ordine de recurs întru verificarea în detaliu a pretențiilor formulate în cererea de chemare în judecată prin prisma probelor administrate, dând apreciere acestora în coroborare cu prevederile legislației naționale, cât și a celei internaționale.

Astfel, din considerentele menționate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a admite cererea de revizuire, de a casa decizia instanței de recurs și de a reține cauza în instanța de recurs pentru rejudecarea recursului.

În conformitate cu art. art. 270, 453 alin. (1) lit. b) din Codul de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e :

Se admite cererea de revizuire depusă de către Gaetano Capacchione, reprezentat de avocatul Voleanschi Valerii.

Se casează decizia din 02 decembrie 2009 a Curții Supreme de Justiție, în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de către Gaetano Capacchione, reprezentat de avocatul Digore Eduard împotriva Tamarei Savițchi cu privire la încasarea sumei și se reține cauza în procedura Curții Supreme de Justiție pentru rejudecarea recursului.

Încheierea nu se supune niciunei căi de atac.

Președintele ședinței,
judecătorul

Svetlana Filincova

judecători

Dumitru Mardari

Maria Ghervas

Mariana Pitic

Victor Burduh